

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. VII. Dexteritas & industria Confessarij in iuuando pnitente ad
confessionem integrè faciendam; & nominatim reticente studio aliquod
peccatum, aut non habente propositum illud deferendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

CAPVT VII.

DEXTERITAS ET INDVSTRIA CONFESSARI
in iuuando pœnitente ad confessionem integrè faciendam; & no-
minatim reticente studio aliquod peccatum; aut non ha-
bente propositum illud deserendi.

PRIMUM IN QVO DEBENT CONFESSARI
 prudentiam & industriam suam ostendere, est in adiu-
 uandis Pœnitentibus in casibus necessarijs ad veritatem
 Primus casus necessarius est Confessionis integritas: vt sci-
 licet omnia peccata lethalia aperiant, nullo excepto, &
 quidem cum vero & firmo proposito ab eis in posterum
 abstinendi. P R O cuius rei fundamento est aduer-
 tum, quod prudens Confessarius debeat primum generales interro-
 gationes præmittere, quæ lucem adferant conscientie pœnitentis ante al-
 bi ignoti: quæ ordinariè sunt quatuor.

PRIMA interrogatio est, à quo tempore ille nō sit confessus: vt hinc
 nouerit, quo affectu ille ad Sacramentum accedat; & quia id iuuat ad fi-
 cilius cognoscendum numerum peccatorum, qui sæpè mensuratur ex
 tempore. *Secunda:* an pœnitentiam sibi iuiunctam expleuerit, & reliqua,
 quæ in præcedenti confessione ei fuerunt iniuncta: vt ex obedientia aut
 inobedientia præcedente conijciat Cōfessarius, quid facturus sit pœnitens
 in hac confessione.

Tertia est: an examinauerit & cogitauerit benè de suis peccatis; &
 quantum temporis huic examini tribuerit: vt ex hoc intelligat ipse, quale
 auxilium ei possit impendere. Neq; nocebit interdum etiam interroga-
 re, an sibi satisfecerit, & pacatâ sit conscientia ex præcedentibus confes-
 sionibus: quâuis hoc melius cognoscetur ex progressu ipsius Confessio-
 nis.

Quarta, est interrogatio de statu, & ratione eius viuendi: ex quo mulcè co-
 riuntur peccatorum circumstantiæ. Hac generali inquisitione præmissa,
 progressus fit ad particularem, attenda differentia inter Confessionem
 Sacramentalem, & eam, quam facit reus in foro exteriori: quæ non est
 voluntaria, sed coacta: vt quæ non tam ad ipsius rei bonum proprium di-
 rigatur; quàm ad ipsius pœnam, in bonū commune. Quare ad iudicem
 rectè spectat, reū de eius delicto interrogare; qui nisi interrogetur, non
 renetur illud cōfiteri. At Sacramentalis confessio est spōtanea: quia dicitur

gitur

giur in bonum ipsius pœnitentis: vt scilicet ei peccata remittantur. **Q**UARE ipsius est, etiam non interrogatum, omnia confiteri: ad Confessarium autem nō pertinet interrogare nisi in casu, quo prudenter iudicaret illum præterire aliquod peccatum, Hoc autem prouenire potest ex aliqua quatuor radicum siue causarum: ignorantia scilicet; aut quod non exactè fecerit conscientia examē; aut ex obliuione; aut denique ex malitia: quia pudore oppressus sponte reticet aliquid. Ad hoc autem exactius cognoscendum, solet esse aptum medium permittere pœnitentem dicere quicquid cogitauerit confiteri: & quo modo ipse dicere voluerit. Et inde aliquam noticiam accipere licebit eius, quod omittit; rerum, de quibus interroget: cum ea tamē cautela, ne aliquid interrogans, oculos aperiat ei, qui eos habebat benè clausos: hoc est, ne modos aliquos peccandi insinuet, non scienti aliquid de illis: ne forte occasionem inde sumat faciendi, quod antea nesciebat Quod (vt aduertit Gerson) cauendū est, maximè cum pœnitentibus iunioribus, sinceris, bonæque intentionis, & in materijs impuris, aut obseruationib. prognosticis, & superstitionibus. Quare primū interrogandæ sunt res in genere; deinde sensim, & cautè ad magis particularia descendendum. Proposita autem interrogatione, si fateatur aliquod graue crimen, quod antea non erat confessus: interrogandus dexterè est, cur prius illud non expresserit: vt intelligat Confessarius, an propterea non fuerit confessus, quod non sciret esse peccatum; an quod esset oblitus; an quod non satis diligenter suam conscientiam examinauerit; an denique propter pudorem reticuerit: & iuxta responsum applicanda est medicina, docendo illum, quod ignorabat; aut faciendo, vt se ipsum accuset de voluntate, qua voluit culpam reticere; aut aliquid temporis ei tribuendo, vt melius cogitet de suis peccatis, si ita negotiorum qualitas exegerit. Hoc totum S. Augustinus breui compendio dixit: *diligens inquisitor & subtilis inuestigator. sapienter & quasi astute interroget à peccatore quod forsitan ignorat, vel præ verecundia velis occultare.* In quo loco commendat sagacitatem in benè examinandis duabus magis ordinarijs radicibus, & causis reticendi in confessione peccata: ignorantia scilicet, & pudore: quas significabāt duo illi à Dæmone obsidisi: alter a cacus & mutus, alter b surdus & mutus: quos Christus Dominus noster ab omnibus simul morbis liberauit: vt intelligeremus omnia peccata simul remitti, vt dæmonium ab animabus, quas obsidet, omnino recedat.

§. I.

SED difficilior curatio est, peccatorum mutorum, & malitiosorum
qui

Caist. verbo Interrogationes. Confess. S. Antoni. 3 P Tit. 13. e. 37. 1. P. de arte bene audiendi Confes.

Lib. de vera & falsa Sapient. c. 20

a Matt. 12. 22. b Mar. 7. 33.

a Ezech. 8.8
Lib. 26 Mo-
ra. c. 5 & 1.
P. Pastor.
c. 16.

b MAR. 2.53

Tom. 1.
Tract. 3. c. 5.

c Ezech. 8.
12.

qui aliqua confitentur, vt ad oculum satisfaciant; tacent verò quod gra-
uius est, & quod pudorē adfert: cū quibus maiori prudentiā opus est, ad
cognoscēda corū interiora; & ex eis, quę aperiūt, deducēda quę occultat.
Hoc significat (vt aduertit S. Gregor.) quod fecit Ezechiel a videns forā
quoddam in pariete templi: quem iussit Deus fodere parietem: & ingressus vidit
abominations pessimas peccatorum latentium in tenebris, & sacrificantium
Idolis. Foramen parūū (ait) est culpa minor, quam sponte peccator man-
festat. Fodere autem parietem, est, ex parua illa culpa maiorem, quę in eius
corde occultabatur, deducere: ita agendo, vt ipse pœnitens eam aperiat
& ea omnino expulsa, sanitati restituatur. Quod si aduertit, cor eius
obduratum quasi parietem ex lapidibus & calce compactum, quia at-
git omnino se se manifestare: adhibenda sunt ferrea instrumenta, graues
scilicet reprehensiones, ac tremendæ Dei minæ, & horrenda exempla eor-
um, qui ob non manifestatum aliquod peccatum fuerunt damnati. Qui
autem eam cordis duritiem non habent, rationibus mollioribus & hu-
miliores sunt inducendi. Eū in modum, quo b Christus Dominus nolles
sanauit mutum, tangens digito suo intincto in saliuam suam, linguam eius
quę saliuā significat Diuinam sapientiam cum discretione applicatam: vt
facile & iucundum illi esset loqui; suamque miseriam aperire. Sed quō-
admodum mutus ille non fuit locutus statim, atque Saluator ipse erat
linguam saliuā suā tetigit; donoc efficax illud, & potens verbum ex ore
protulit, quod est: lingua aperi; & loquere; quod tamen verbum non
prius ipse Christus protulit, quā linguam digito & saliuā sua tetigit:
ita etiā rationes siue molles siue fortes, quę muto peccatori proponuntur,
vt loqui & confiteri sua peccata velit: non conuincunt ipsum, donec effi-
cax Dei verbum, & potens eius inspiratio accedat: cuius vis & efficacitas
valet aperire os mutorum, & soluere linguas eorum; & impedimenta
remouere, quibus à confessione detinentur. ordinariē tamen hoc vobis
percipitur, nisi rationes aliquę & motiua præcedāt: quę sensim cor ad id
faciendum disponant: aperiente ipso Domino prius aures muti, qui si-
mul est surdus: vt ad interiora perueniant, & fiat eorum capax. Et ut
hunc finem Confessarij rationes illas proponere debent, expectantes di-
uinæ misericordiæ, eiusque omnipotentie efficacitatem. Quarum ratio-
num multæ positæ fuerunt in Tractatu de Pœnitentia, quę summam
præcipuē sunt septem.

PRIMA ratio est, eò quod Deus Dominus noster, qui præcipuus est
huius Tribunalis Index, videt & optimè nouit omnia peccata, quę ipse
pœnitens studet in Confessione reticere: Christianus autem non est si-
cut Israheliticus illi idololatę, quos retulimus: Qui recipiebant se ad locum
valde occultum, dicentes: non vidit nos Dominus. Quamuis enim mittere

in hoc

hoc errabant: facto tamen suo insinuabant, se non esse adeò temerarios, & impudentes: vt, si existimarent, se à Domino videri in loco illo adeò occulto: ausi fuissent talia scelera perpetrare. Parū enim refert, quòd ea sint hominibus occulta: si Deo ipsi pateat. Quod si hoc dicunt infideles: quomodo audebunt Christiani peccata sua abscondere, & occultare Confessario: credentes, sicut reuera credunt, Deum illa videre & nosse? Si certò crederes, Confessariū aliā viā tua peccata nosse: non auderes ea in confessione reticere: id enim esset illum irridere, & velle decipere sine villo tuo fructu. Cū igitur credas: Deum illa exactè nosse: cur ea occultabis ei, qui vices eius agit, & eius nomine de eis te interrogat, vt illa aperias? Cum Iosue detexit occultum Achan peccatum, quod ille conatus fuerat occultare: dixit ei: *da gloriam Domino Deo Israel, & confitere, atque indica mihi, quid feceris; & ne abscondas.* Quasi ei dixisset: si peccatum velis occultare aufers gloriam Deo: quia contemnis eius mandatum: quòd si confitearis, reddis ei magnam gloriam: quia vt ipsum glorifices ei quò obediās, manifestas quod erat nobis occultum. Et hæc est secunda magni momenti ratio: cū enim Deus iusserit confessionem fieri integrè, vt pœnitens à peccatis sanetur: iustissimum est ei parere; & magna ignorantia, velle ei resistere: cū non sit aliud remedium remissionem, & sanitatem recipiendi. Quando Elisæus iussit: Naaman leprosum lauare septies in Iordane, vt à lepra mundaretur: ipso verò nolente Elisæo parere; sed potius cum sua lepra abire, accesserunt ad eum serui sui, & locuti sunt ei: *e Pater, etsi rem grandem dixisset tibi Propheta, certe facere debueras; quanto magis, quia nunc dixit tibi: lauare, & mundaberis:* Hunc in modum si Christus Dominus noster iuberet rem aliquam valde difficilem, vt peccata tibi remitteret, deberes eam facere, etiam manifestando illa in medio foro. Adeò enim ingens malum est peccatum: vt omnis labor, pudor, & ignominia parui sint æstimanda, comparatione tanti boni, & gratiæ, quæ obtines in remissione peccati; quanto igitur facilius ac pròptius id præstare debes. cū non requirat à te, nisi vt omnia tua peccata Confessario manifestes; id quæ sub adeò seuro secreto, vt in nullo calu qui possit in mundo occurrere, possit ipse illud frangere. Nisi autem omnia manifestes, nullius peccati remissionem obtinebis. Vt enim ait S. Augustinus: impium quid est, & genus infidelitatis, sperare ab eo, qui est iustus, imò ipsamet iustitia, remissionem peccatorum dimidiatam: & impium est ab eo petere gratiam & amicitiam, sine qua nec vnicum lethale peccatum remittitur; si tu velis adhuc aliquod retinere. Et hæc est tertia ratio valdè efficax: quia scilicet impossibile est alia ratione veniam & remissionem obtinere. Si septem habeas Dæmones: omnes septem simul exire debent, te confitente omnia tua peccata: quod si vel vnus Dæmon

d Ios. 7. 19.

c 4. Regum
5. 13.Lib. de ve-
ra & falsa
pœnit. c. 9.
3

in te remaneat, nullum est remedium reliquos sex expellendi. Qui enim decreuit peccatum aliquod reticere: nec potest veram habere continentiam, nec ei proderunt omnes asperitates, & penitentię homini possibile. Et Sacramentum Confessionis, quod suscipere intendit, non est verum, neque ipsum abluit, sed potius nouo hoc Sacrilegio, quod admittit contra reuerentiam Sacramento ipsi debitam, turpior ac scđdior creditur: quia decipit Confessarium, vt formam absolutionis proferat super confessione dimidiata: quę non est materia sufficiens ad eam obnendam. Sicut grauissimē peccaret, qui Sacerdoti ad Missam celebrandam hostiam daret ex hordeaceo pane, simul dicens: esse ex triticeo: nam pro vino offerret acetum: nam esset causa, cur Sacerdos verē non consecraret, neque fieret Sacrificium.

4

Quarta ratio efficacissima est: Supremus enita iudex, qui huius Sacramenti honorem zelat, in nouissimo iudicij die tuum puniet pudorem manifestans toti mundo peccata, quę nunc occultas: & causam, cur occultaueris: & cum magna confusione, & absque vlla tua vtilitate, redebit Confessarius fraudem tuam ac deceptionem, qua erga illum fuit vsus. Et qui refugisti confusionem coram vno homine: sustinebis illam coram omnibus hominibus, & tunc implebit Dominus illud, quod dixit: qui me erubuerit, & meos Sermones coram hominibus: hunc & ego erubescam coram Angelis Dei.

5

f Sap. 11.17.

Huc accedit, quod peccatum occultatum in confessione, est futurum quasi serpens aut vermis æternus, qui torquebit te in inferno cum quadam confusione irreparabili. Nam (vt ait Sapiens:) *f per quę peccat quis, per hæc & torquetur.* ac proinde qui Sacrilegium fecit, vt pudorem euitaret: ingenti pudore torquebitur, pudor enim æternus, carnifex erit pudoris temporalis; & vt dicitur in libro Iob: *g qui fugit arma ferrea: irruit in arcum arcum.* quod explicans Sanctus Gregorius, ait: sensum esse: quod qui, vt fugiat imminetia sibi mala, deuorat peccata: non euitabit remotiora, quę erunt æterna. Nam arcus Diuinę iustitię iaculabitur in eum sagittas æternę damnationis. Et cum nullus sit terminus, ad quem tandem non perueniatur; etiam ad hunc peruenietur; & vulnus, quod adferet, nullum habebit terminum.

g Iob 20.24

6

h Zach. 5.7.

Et quod amplius est: etiam in hac vita occultatum peccatum est vermis, & perpetuus conscientię carnifex; qui instar vlcercis quamdiu non aperitur, semper pulsatur; & cor affligit: & instar cancri, aut pestis venenatę sensim inficit animam, deicitque in alias innumeras miseras: eamque spoliatur fructu bonorum operum. Hoc etiam significat solennis illa Zacharię Prophetę visio, qua vidit *h amphoram: cuius medio sedebat quadam mulier, quę appellabatur impietas: & prope*

illam

illam erat massa plumbea, vt clauderet os amphora, & quamdiu oseius erat apertum, ita vt mulier, quæ in ea sedebat, exire posset: mansit amphora in loco suo: cum autem os amphoræ fuit, massa plumbi oclusu: statim illam arripuerunt due mulieres, habentes quasi alas milui: in quibus erant spiritus maligni & portarunt eam in Babylonem, & collocarunt in terra Senaar, quæ significat scetorem. Quid autem hoc aliud est, nisi quod cum peccator scelus admittit in corde iuo, & habet verò os apertum ad illud confitendum: quia statuit id præstare suo tempore, magna sit spes venia: nec locum amittendi, quem habet ad eam obtinendam. Cum autem massa plumbi ocludit eius os: quia statuit non emittere admisum scelus, nec confiteri: iam omnino perit, præcipitans se ab vno in alterum peccatum. Quia Dæmon omnes passiones excitat & vrget vt festinent, quasi volantes, deferantque ad profundum malorum, & in Babylonem confusionis æternæ: vbi æternū habitet peccator confusus, & cruciatus horrendo scetore peccatorum, quæ in corde clausa retinuit.

DE NIQVE proponenda sunt pœnitenti ingentia præmia, quæ consequitur, qui hunc pudorem vincit, suamque fatetur culpam: Deus enim honore eum afficit, qui ipsius amore seipsum inhonorat: & se humiliantem exultat, vincenti se dat manna absconditum: & summam gloriam victori, & triumphatori de humano pudore. Est enim res adeo ardua, atque difficilis hunc pudorem vincere: vt sæpè maior animi fortitudo sit necessaria ad eum vincendum, suamque culpam aperiendam: quam ad eam non admittendam: vt suo loco perpendimus. Et Quemadmodum aperto vlcere, solet cessare cruciatus: & eiecto noxio & superfluo cibo, stomachus manet quietus: ita, ait Origenes, manifestato peccato, conscientia remanet quieta, hilaris, & pacifica: beneque collocatum reputat laborem quem in confitendo sustinuit.

§. II.

HVC in fine expedit adducere exempla aliqua memoranda eorum, qui peccata in Confessione reticuerunt, ac propterea damnati sunt, aut horrendas misérias perpeffi. In Speculo magno exemplorum multa horrenda adferuntur: quorum vnum exemplum cuiusdam feminae coniugatae, quæ adulterium commisit cum quodam suo cognato, & præ pudore reticuit illud in confessione per vdecim annos. Quæ videns quodam die in Ecclesia duos Religiosos externos, cognoscebat, cepit voluntate altere eorum confitendi: cogitans, se non esse illis notam, eosque in alium locum discessuros. Qua incipiente suam confessionem, Socius eius qui confessionem audiebat (qui magnus erat Dei seruus) vidit: quoties illa peccatum aliquod fatebatur, exire per os eius bufonem quendam qui saliens hinc inde ex Ecclesia exibat.

7

Tomo 1.
tract 3. c. 1.
S. Greg. 21.
Mar. c. 6.
Homil. 2. in
Psal. 37.

Verbo Confessio. exemplo 22. ex Ioan. Iunior. Dominicano lib. de Scala coeli. Busto Franciscanus 1. p. Serm. 22.

Sed misera femina, cum perueniret ad aperiendum adulterium, tanto pudore affecta est, vt illud reticuerit. quando autem Confessarius eam absoluebat, vidit eius socius omnes bufones, qui exierant, redijisse cum quodam alio multo magis horredo, & per eius os omnes fuisse ingestos. Cū ergo Religiosi inde recederēt, narrauit socius Confessario, quod viderat: qui suspicatus, quod erat: decreuit ad eundē locū redire, vt miseram feminiam iuuare posset: sed cū ad locum peruenissent, inuenerunt eam fuisse submersam & suffocatā. Religiosi hoc euentu afflicti, dederūt se orationi, & per triduum ieiunarunt: vt Deus dignaretur ipsis aperire, quid visio illa significaret. Tertio autem die apparuit eis ipsa femina, residens draconi cuidam, cum duobus serpentibus pectus eius sugentibus. Per os suū eiciebat ipsa flammās cū fetore sulphuris; duē bufones comedeant eius oculos, & duō canes mordebant manus; duē igneae figuræ intrabant per eius aures; & loco capillorum in capite habebat multas scortas: quæ omnes bestia grauissimo ei adferebant cruciatus, in penam peccatorum impurorum, quæ per sensus admiserat. Cum Religiosi hanc visionem terrentur, illa eis dixit: nolite timere, amici Dei: ego sum male dicta illa mulier, quæ nuper sum confessa; & quia tale peccatum reticui damnata sum ad infernum. Et statim explicauit eis, quod figuræ illæ referrent horrendas, & æternas suas pœnas: & adiecit quod mulieres, vt plurimum damnentur ob luxuriæ peccata, & vanitatem ornamentorum, & ob pudorem talia peccata cōfiteendi. Quæ vbi illa est locuta, draco cui insidebat cum horrendo strepitu eā duxit ad infernum. Aliud exemplum refert de quadam muliere coniugata, quæ tot faciebat eleemosynas, vt & ipsam & eius virum Patres pauperum vocarent. Sed illa à Sathana decepta, inordinatè affecta est ad quendam suū famulum; à quo concepit filium, quem statim atque peperit, interfecit: & idem alias eieuenit: quæ tamen in faciendis eleemosynis pro more progrediebatur. Nunquam tamen hæc peccata voluit confiteri, confidens, quod eleemosynæ, quas faciebat, sufficerent, vt saluaretur, & sic infelix mortua est. Et paulo post cū quidam eius filius Religiosus seruētes pro illa orationes & penitentiās offerret: apparuit ei mater cum horrendis duobus draconibus qui eius pectus, totumque corpus vehementer cruciabant, dixitque filio, se damnatam esse, eò quod reticuisset in confessione adulteria, quæ fecisset: quæ nullum bonum proficit, vbi virtus Confessionis deficit. Et quamuis omnia tua bona des pauperib⁹, & asperissimas agas penitentiās: si pro pudore peccatum aliquod mortale reticeas: damnaberis ad ignem æternum. Tres alios casus insignes refert de tribus Personis, quæ per aliquot horas manserunt ita, vt viderentur mortuæ: quæ ad se reuersæ dixerunt: se fuisse iam ad ignem æternū adiudicatas in societate Dæmonum: eò quod peccata

Exemp. 32.
ex eodem li-
bro de Scala
coeli.

Exemp. 24.
aliud ponit
de quadam
Moniali,
quæ, quod
reticuisset
peccatū car-
nale cogita-
tione tantū
admissum,
fuerit dam-
nata. Ex-
emplo 1. 5.
Et 32.